

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2018)0238

Nicaraguan tilanne

Euroopan parlamentin päätöslauselma 31. toukokuuta 2018 Nicaraguan tilanteesta (2018/2711(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Nicaraguasta, erityisesti 18. joulukuuta 2008¹, 26. marraskuuta 2009² ja 16. helmikuuta 2017³ antamansa päätöslauselmat,
- ottaa huomioon vuonna 2012 tehdyn EU:n ja Keski-Amerikan välisen assosiaatiosopimuksen,
- ottaa huomioon Nicaraguaa koskevan EU:n maakohtaisen strategian ja suuntaa-antavan monivuotisen ohjelman (2014–2020),
- ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisyhteisö- ja poliittisten oikeuksien koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
- ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat kesäkuulta 2004,
- ottaa huomioon Nicaraguan perustuslain,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan tiedottajan 19. marraskuuta 2016 antaman julkilausuman Nicaraguan vaalien lopullisista tuloksista,
- ottaa huomioon varapuheenjohtajan / korkean edustajan tiedottajan 22. huhtikuuta 2018 ja 15. toukokuuta 2018 antamat julkilausumat Nicaraguasta,
- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston 27. huhtikuuta 2018 antaman lehdistötiedotteen Nicaraguan ihmisoikeustilanteesta,

¹ EUVL C 45 E, 23.2.2010, s. 89.

² EUVL C 285 E, 21.10.2010, s. 74.

³ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2017)0043.

- ottaa huomioon Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunnan 17.–21. toukokuuta 2018 tekemän matkan Nicaraguahan maan tilanteen tutkimiseksi ja sen 21. toukokuuta 2018 antaman alustavan lausunnon,
 - ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston tiedottajan Liz Throssellin 20. huhtikuuta 2018 antaman julkilausuman Nicaraguan mielenosoitusten väkivaltaisuuksista,
 - ottaa huomioon Amerikan valtioiden järjestön 14. toukokuuta 2018 antaman lehdistötiedotteen matkasta Nicaraguahan maan tilanteen tutkimiseksi,
 - ottaa huomioon Amerikan valtioiden järjestön pääsihteeristön 20. tammikuuta 2017 antaman Nicaraguahan koskevan raportin ja sen 22. huhtikuuta 2018 antaman julkilausuman, jossa tuomitaan Nicaraguan väkivaltaisudet,
 - ottaa huomioon Nicaraguan episkopaalisen konferenssin antamat tiedonannot ja erityisesti viimeisimmän niistä, joka annettiin 23. toukokuuta 2018,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että saatujen tietojen mukaan ainakin 84 ihmistä on saanut surmansa, yli 860 on loukkaantunut ja yli 400 on pidätetty 18. huhtikuuta 2018 alkaneiden, presidentti Daniel Ortegalla ilmoittamia sosiaaliturvauudistuksia vastustavien rauhanomaisten opiskelijoiden johtamien mielenosoitusten seurauksena; toteaa, että valtaosalla uhreista oli luotien aiheuttamia vaurioita pään, niskan, rintakehän tai vatsan alueella, mikä viittaa vahvasti laittomiin teloituksiin; toteaa, että Nicaraguan viranomaiset ovat avoimesti leimanneet mielenosoittajat ”vandaaleiksi” ja syyttäneet heitä ”poliittisesta manipuloinnista”;
- B. toteaa, että Ortega ilmoitti 23. huhtikuuta 2018 sosiaaliturvauudistuksen peruuttamisesta, mutta mielenosoitukset muuttuivat laajemmiksi ja jatkuviksi levottomuuksiksi, joissa vaaditaan väliaikaishallintoa ja demokraattisen järjestyksen palauttamista; toteaa, että toinen tyytymättömyyden ja avoimen konfliktin aihe on vientilähtöisen ja ”luonnonvaroja kuppavaan” toiminnan voimakas lisääntyminen;
- C. ottaa huomioon, että 20. huhtikuuta 2018 Managuan kaupungin katedraalissa kapinallisia vastustavat joukot ja ryhmä Frente Sandinista de Liberación Nacional - puolueen jäseniä hyökkäsi 600 opiskelijan kimppuun, mistä ei seurannut rangaistusta ja se tapahtui poliisin myötävaikutuksella ja suostumuksella; ottaa huomioon, että Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunta on raportoinut hyökkäyksistä neljään yliopistoon (UCA, UPOLI, UNA ja UNAN);
- D. toteaa, että uhrien suuri määrä on osoitus julkisen vallan harjoittamista raaoista tukahduttamistoimista, mikä rikkoo kansainvälisen oikeuden edellyttämiä tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteita sekä voimankäyttöä rajoittavia normeja; ottaa huomioon, että Nicaraguan kansallisen poliisin johtaja Aminta Granera on eronnut tehtävästään liiallisen väkivallan käytön vuoksi;
- E. ottaa huomioon, että hallitus sulki mielenosoituksista raportoineita tiedotusvälineitä mielivaltaisesti sekä uhkaili ja pidätti oppositiota kannattavia toimittajia; ottaa huomioon, että Nicaraguan viranomaisten toimet sananvapauden tukahduttamiseksi ja oppositiojohtajien häirintä on tuomittu hyökkäyksenä kansalaisvapauksia kohtaan; ottaa

huomioon, että toimittaja Angel Gahona ammuttiin kuoliaaksi hänen puhuessaan suorassa lähetyksessä;

- F. ottaa huomioon, että ihmisoikeusjärjestöt ovat saaneet runsaasti valituksia siitä, että loukkaantuneet mielenosoittajat eivät saa apua tai hoitoa julkisissa sairaaloissa;
- G. ottaa huomioon, että 27. huhtikuuta 2018 kansalliskokouksen puhemies Gustavo Porras ilmoitti, että mielenosoitusten tapahtumia tutkimaan perustetaan totuuskomissio; ottaa huomioon, että 6. toukokuuta 2018 seitsemän lainsäätäjän, joista viisi kuuluu presidentti Ortegán puolueeseen, muodostama lautakunta valitsi totuuskomission viisi jäsentä ja kansalliskokous vahvisti heidän nimityksensä;
- H. toteaa, että Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunta vieraili Nicaraguassa 17.–21. toukokuuta 2018; toteaa, että se dokumentoi laittomia ja mielivaltaisia pidätyksiä, kidutusta sekä julmaa, epäinhimillistä ja halventavaa kohtelua, sensuuria ja lehdistöön kohdistuvia hyökkäyksiä ja muita pelottelun muotoja, kuten uhkailua, häirintää ja vainoa, joilla yritettiin saada mielenosoitukset hajaantumaan ja estää kansalaisia osallistumasta;
- I. ottaa huomioon, että 16. toukokuuta 2018 aloitetussa Ortegán ja Nicaraguan opposition ja kansalaisryhmien välisessä kansallisessa vuoropuhelussa, jossa katolinen kirkko toimi sovittelijana, ei löydetty ratkaisua kriisiin ja se keskeytettiin, koska hallituksen neuvottelijat kieltäytyivät keskustelemasta sovittelijoiden esittämästä 40-kohtaisesta toimintasuunnitelmasta, joka sisälsi etenemissuunnitelman kohti demokraattisia vaaleja, mukaan lukien vaalilakiin tehtävät uudistukset, vaalien aikaistaminen ja presidentin uudelleenvalinnan kieltäminen; ottaa huomioon, että siinä ehdotettiin yhteisen komitean perustamista, johon kuuluisi kuusi henkilöä, joista kolme edustaa hallitusta ja kolme kansalaisliikettä ”Alianza Cívica por la Justicia y la Democracia”;
- J. ottaa huomioon, että vuoden 2007 jälkeen Ortega on valittu presidentiksi kolmissa peräkkäisissä vaaleissa, vaikka Nicaraguan perustuslaki kieltää peräkkäisen uudelleenvalinnan, ja että tämä osoittaa, että maa on vajonnut korruptioon ja autoritaariseen järjestelmään; toteaa, että EU:n toimielimet ja Amerikan valtioiden järjestö arvostelivat voimakkaasti vuosien 2011 ja 2016 vaaleja niiden sääntöjenvastaisuuksien vuoksi, sillä ne pidettiin ilman kummankaan järjestön tarkkailijoiden tai minkään muunkaan uskottavan kansainvälisen tarkkailijan läsnäoloa;
- K. toteaa, että julkisen sektorin korruptio, johon liittyy myös Ortegán sukulaisia koskevia korruptiotapauksia, on edelleen yksi suurimmista haasteista; ottaa huomioon, että viranomaisten lahjominen, laittomat takavarikoinnit sekä tulli- ja veroviranomaisten mielivaltaiset arvioinnit ovat hyvin yleisiä; toteaa, että Nicaraguan hallinnon nepotismista on esitetty perusteltuja huolenilmauksia; toteaa, että ihmisoikeusryhmät ovat tuominneet vallan asteittaisen keskittymisen, joka johtuu yksipuoluejärjestelmästä ja toimielinten heikkenemisestä;
- L. ottaa huomioon, että demokratia ja oikeusvaltio ovat taantuneet Nicaraguassa kymmenen viime vuoden aikana; katsoo, että demokratian ja oikeusvaltion kehittämisen ja vahvistamisen sekä ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien kunnioittamisen on muodostettava olennainen osa EU:n ulkoista toimintaa, johon kuuluu myös Euroopan unionin ja Keski-Amerikan maiden välinen assosiaatiosopimus vuodelta 2012;

1. tuomitsee sosiaaliturvauudistusta vastustavien rauhanomaisten mielenosoittajien uhkailun ja mielenosoitusten raajan tukahduttamisen, joka on johtanut moniin kuolonuhreihin, katoamisiin ja mielivaltaisiin pidätyksiin, joihin ovat syyllistyneet Nicaraguan viranomaiset, asevoimat, poliisi ja hallitusta tukevat väkivaltaiset ryhmät; muistuttaa kaikkia Nicaraguan turvallisuusjoukkoja siitä, että niiden velvollisuutena on ennen kaikkea kansalaisten suojeleminen;
2. ilmaisee osanottonsa kaikille mielenosoituksissa surmansa saaneiden tai loukkaantuneiden omaisille;
3. kehottaa Nicaraguan viranomaisia lopettamaan kaikki väkivaltaisuudet sananvapauttaan ja kokoontumisoikeuttaan käyttäviä ihmisiä kohtaan; pyytää lisäksi mielenosoittajia ja protesteja johtavia kansalaisjärjestöjä pidättäytymään väkivallasta käyttäessään oikeuksiaan; kehottaa Nicaraguan viranomaisia vapauttamaan kaikki mielivaltaisesti vangitut, myöntämään korvauksia kaikille asiasta kärsiville perheen jäsenille ja takaamaan, ettei heitä vastaan ryhdytä rikosoikeudellisiin toimiin; kehottaa valtion viranomaisia pidättäytymään antamasta julkisia lausuntoja, jotka leimaavat mielenosoittajia, ihmisoikeuksien puolustajia ja toimittajia, ja käyttämästä valtion tiedotusvälineitä sellaiseen julkiseen kampanjointiin, joka voi yllyttää väkivaltaan;
4. kehottaa Nicaraguan viranomaisia sallimaan välittömästi riippumattoman ja avoimen kansainvälisen tutkinnan, jotta mielenosoitusten aikana tukahduttamistoimiin ja surmaamisiin syyllistyneet voidaan asettaa syytteeseen; panee tyytyväisenä merkille Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunnan vierailun Nicaraguassa ja ilmaisee huolensa alustavan raportin päätelmistä; kehottaa kansainvälistä yhteisöä toimimaan aktiivisesti, jotta syylliset saadaan vastuuseen;
5. pyytää Nicaraguan hallitusta tunnustamaan Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunnan esittämien suositusten täytäntöönpanoa valvovan komitean auktoriteetin ja vahvistamaan sitä sekä sopimaan sen seuraavan vierailun aikataulusta; pyytää perustamaan julkisen rekisterin sairaalahoitoon otetuista henkilöistä, kuten Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunta on vaatinut;
6. kehottaa Nicaraguan viranomaisia antamaan kaikille yhteiskunnan toimijoille, myös oppositiojoukoille, toimittajille ja ihmisoikeuksien puolustajille, ympäristöaktivistit ja kansalaisyhteiskunta mukaan lukien, riittävästi tilaa toimia vapaasti kansainvälisen oikeuden mukaisesti, jotta voidaan luoda puitteet sille, että kaikki eri osapuolet keskustelevat maan tilanteesta ja kunnioittavat ihmisoikeuksia; muistuttaa, että opposition täysipainoinen osallistuminen, oikeuslaitoksen polarisoitumisen vähentäminen, rankaisemattomuuden lopettaminen ja tiedotusvälineiden moniarvoisuus ovat olennaisia tekijöitä demokraattisen järjestyksen palauttamiseksi maahan;
7. pitää valitettavana tiedotusvälineiden vapauden rikkomista Nicaraguassa sekä ennen mielenosoituksia että niiden aikana; katsoo, että viranomaisten tekemää tiedotusvälineiden takavarikointia mielenosoitusten aikana ei voida hyväksyä; kehottaa hallitusta palauttamaan maahan tiedotusvälineiden täydellisen vapauden ja sananvapauden ja lopettamaan toimittajien häirinnän;
8. panee merkille äskettäisen kansallisen vuoropuhelun aloittamisen ja totuuskomission perustamisen ja katsoo, että komissioon olisi osallistuttava riippumattomia kansallisia toimijoita kaikilta aloilta sekä kansainvälisiä toimijoita; pitää valitettavana kansallisen vuoropuhelun ensimmäisen kierroksen epäonnistumista, joka johtui Nicaraguan

hallituksen määräämistä rajoituksista, ja ilmaisee toiveenaan, että viimeaikainen vuoropuhelun uudelleen käynnistäminen tarjoaa tilaisuuden kriisin ratkaisemiseksi ja väkivaltaisuuksien lopettamiseksi; korostaa, että kaikkea vuoropuhelua olisi käytävä väkivallattomasti ja ilman tukahduttamista, kunnioittaen lakeja ja perustuslakia sekä periaatetta, jonka mukaan lakimuutokset olisi tehtävä laillisten menettelyjen mukaisesti;

9. tuomitsee oikeuslaitosjärjestelmän vastaiset laittomat toimet, jotka ovat johtaneet perustuslain muutoksiin, joilla poistettiin presidenttikauden rajoitukset, mikä on mahdollistanut Ortegán jatkuvan presidenttiyden ja rikkonut selkeästi oikeutta demokraattisiin vaaleihin; korostaa, että tarvitaan vahvat demokraattiset toimielimet, kokoontumisvapaus ja poliittinen moniarvoisuus; kehottaa siksi poliittisen kriisin ratkaisemiseksi toteuttamaan vaaliuudistuksen, joka johtaa oikeudenmukaisiin, avoimiin ja uskottaviin vaaleihin, joissa noudatetaan kansainvälisiä normeja;
10. kehottaa viranomaisia torjumaan Nicaraguan poliittisissa piireissä rehottavaa korruptiota, joka heikentää kaikkien valtion laitosten toimintaa ja rajoittaa ulkomaisia investointeja; kehottaa panemaan täytäntöön Nicaraguan korruption vastaisen lainsäädännön, myös lahjontaa, virka-aseman väärinkäyttöä ja voitelurahaa koskevat lait; on huolissaan siitä, että presidentti Ortegalla on yhteyksiä muihin alueen konflikteihin; kehottaa Nicaraguan viranomaisia allekirjoittamaan ja ratifioimaan kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman peruskirjan;
11. muistuttaa, että Euroopan unionin ja Keski-Amerikan maiden välisen assosiaatiosopimuksen valossa Nicaraguaa on muistutettava tarpeesta noudattaa oikeusvaltion, demokratian ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen periaatteita, jotka on vahvistettu sopimuksen ihmisoikeuslausekkeessa; kehottaa EU:ta valvomaan tilannetta ja arvioimaan tarpeen mukaan, mihin toimiin olisi mahdollisesti ryhdyttävä; varoittaa, että ihmisoikeuksien loukkaamisista voi aiheutua vakavia poliittisia, taloudellisia ja investointeja koskevia seurauksia;
12. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Amerikan valtioiden järjestön pääsihteerille, EU:n ja Latalalaisen Amerikan parlamentaariseen edustajakokoukselle, Keski-Amerikan parlamentille, Liman ryhmälle ja Nicaraguan tasavallan hallitukselle ja parlamentille.